

Pavadinimas / Title Pupinių augalų selekcija tvarumo didinimui Europoje (BELIS) / BELIS: Breeding European Legumes for Increased Sustainability

Santrauka / Summary

BELIS projekto tikslas – spręsti uždavinius ir pateikti priemones bei sprendimus, kurie padidins pupiniais augalais pagrįstų ūkininkavimo sistemų ekonominį tvarumą. Šio galutinio tikslo bus siekiama įgyvendinant tris konkrečius uždavinius:

1. Sukurti ekonomiškai efektyvių selekcijos programų priemones bei metodikas ir kartu su selekcininkais jų naudai pateikti koncepcijos įrodymus.
2. Palengvinti ekonominę ir reguliavimo aplinką: veislių registravimą bei rekomendacijas ir verslo modelius.
3. Įgyvendinti plataus užmojo veiksmingą ir ilgalaikį naujovių perdavimą per BELIS platformą, apimančią selekcininkų ir mokslo darbuotojų, konsultavimo tarnybų, sėklų, maisto bei pašarų pramonės atstovų tinklą ir mokymų paketą.

Projekte daugiausia dėmesio bus skiriama 7 pašariniams augalams: raudoniesiems, baltiesiems ir vienamečiams dobilams, liucernoms, esparcetams, garždeniams bei vikiams, ir 7 maistiniams augalams: žirniams, pupoms, sojoms, baltiesiems lubinams, lęšiams, avinžirniams bei pupelėms, atspindintiems Europoje auginamų pupinių augalų rūšių įvairovę.

BELIS užtikrins mokslinę pažangą ir technines naujoves, susijusias su svarbiausiais selekcijos proceso aspektais: genotipavimo ir fenotipavimo metodais bei priemonėmis, pasiūlymais dėl veislių agronominių ir technologinių charakteristikų, kryžminiais bandymais įvairiomis sąlygomis ir registracijos proceso tobulinimo bei vienodinimo pasiūlymais. Šie rezultatai bus panaudoti kuriant ir tvirtinant naujus pupinių augalų selekcijos valdymo ir verslo modelius. Ambicingas tinklo kūrimo, sklaidos, gebėjimų stiprinimo ir pritaikymo planas BELIS rezultatams ir rekomendacijoms padės pasiekti sėklininkystės gamybą, ūkininkus ir reguliavimo institucijas.

BELIS prisidės prie konkurencingesnės pupinių augalų selekcininkystės plėtros Europoje ir prie pelningų bei genetiškai pritaikytų veislių tiekimo Europos ūkininkams, siekiantiems geresnių pupinių augalų sėklų.

As a whole, the BELIS project will address these challenges and deliver tools and solutions that will enhance the economic sustainability of legume-based farming systems. This ultimate goal will be attained through three specific objectives:

1. *To develop tools and methodologies for cost-effective breeding programmes and deliver proofs of concept, with and for breeders.*
2. *To facilitate the economic and regulatory environment: variety registration, variety recommendations and business models.*
3. *To implement an efficient, ambitious, and durable transfer of innovation through the BELIS platform that includes a network of breeders and actors from scientific research, extension services and seed, food, and feed industries, as well as a training portfolio.*

The project will focus on seven forage crops: red, white, and annual clovers, lucerne, sainfoin, birdsfoot trefoil, and vetches, and seven-grain crops: pea, faba bean, soybean, white lupin, lentil, chickpea, and common bean, representing the diversity of legume species cultivated in Europe.

BELIS will provide scientific advances and technical innovations on key aspects of the breeding process: genotyping and phenotyping methods and tools, proposals for agronomic and technological characterisation of varieties, cross-testing in different conditions, and pathways for improving and homogenising registration processes. All these results will be streamed to design and validate new governance and business models for the legume breeding industry. An ambitious networking, dissemination, capacity building and exploitation plan will help BELIS results and recommendations reach the breeding industry, the farmers, and the regulatory bodies.

BELIS will contribute to a more competitive legume breeding industry in Europe and to delivering profitable and adapted genetic varieties for European farmers seeking better legume seeds.

Projekto numeris / Project number

101081878

Trukmė / Duration

2023 10 01–2027 09 30

Mokslo kryptis / Research area

Žemės ūkio mokslai / Agricultural sciences A 000

Finansavimas / Financing mechanisms

Mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Horizon Europe“ /
The Horizon Europe funding programme for research and innovation

Administruojanti institucija / Administrator

Nacionalinis žemės ūkio, maisto ir aplinkos tyrimų institutas (INRAE), Prancūzija /
National Research Institute for Agriculture, Food and Environment (INRAE), France

Biudžetas / Budget

Projekto bendras biudžetas 7888484,74 Eur,
LAMMC skirta projekto biudžeto dalis 92 372,50 Eur /
Total budget 7888484,74 EUR, LAMMC part – 92 372,50 EUR

Pagrindinis vykdytojas / Project promoter

Nacionalinis žemės ūkio, maisto ir aplinkos tyrimų institutas (INRAE), Prancūzija /
National Research Institute for Agriculture, Food and Environment (INRAE), France
(<https://www.inrae.fr>)

Projekto vadovas / *Principal investigator* Dr Bernadette Julier

Projekto partneriai / Project partner(s):

34 partneriai iš mokslinių tyrimų ir technikos institutų, universitetų, augalų selekcijos, sėklininkystės, žemės ūkio konsultavimo įmonių ir kiti dalyviai iš 18 šalių (15 ES šalių, Šveicarijos, Jungtinės Karalystės ir Libano) / *34 partners, including research and technical institutes, plant breeders and seed companies as well as other relevant actors in legume breeding from 18 countries (15 EU countries, Switzerland, United Kingdom and Lebanon)*

Kiti projekte dalyvaujantys Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro mokslininkai / Other research staff of the Lithuanian Research Centre for Agriculture and Forestry participating in the project:

vyriausioji m. d. dr. Rita Armonienė / chief researcher Dr Rita Armonienė (coordinator at the LAMMC),

vyresnioji m. d. dr. Eglė Norkevičienė / senior researcher Dr Eglė Norkevičienė,

vyresnioji m. d. dr. Algė Leistrumaitė / senior researcher Dr Algė Leistrumaitė,

vyresnysis m. d. dr. Andrius Aleliūnas / senior researcher Dr Andrius Aleliūnas,

mokslo darbuotojas dr. Giedrius Petrauskas / researcher Dr Giedrius Petrauskas,

jaunesnioji m. d. Kristyna Razbadauskienė / junior researcher Kristyna Razbadauskienė.

Projekto puslapis / Project website

www.belisproject.eu

